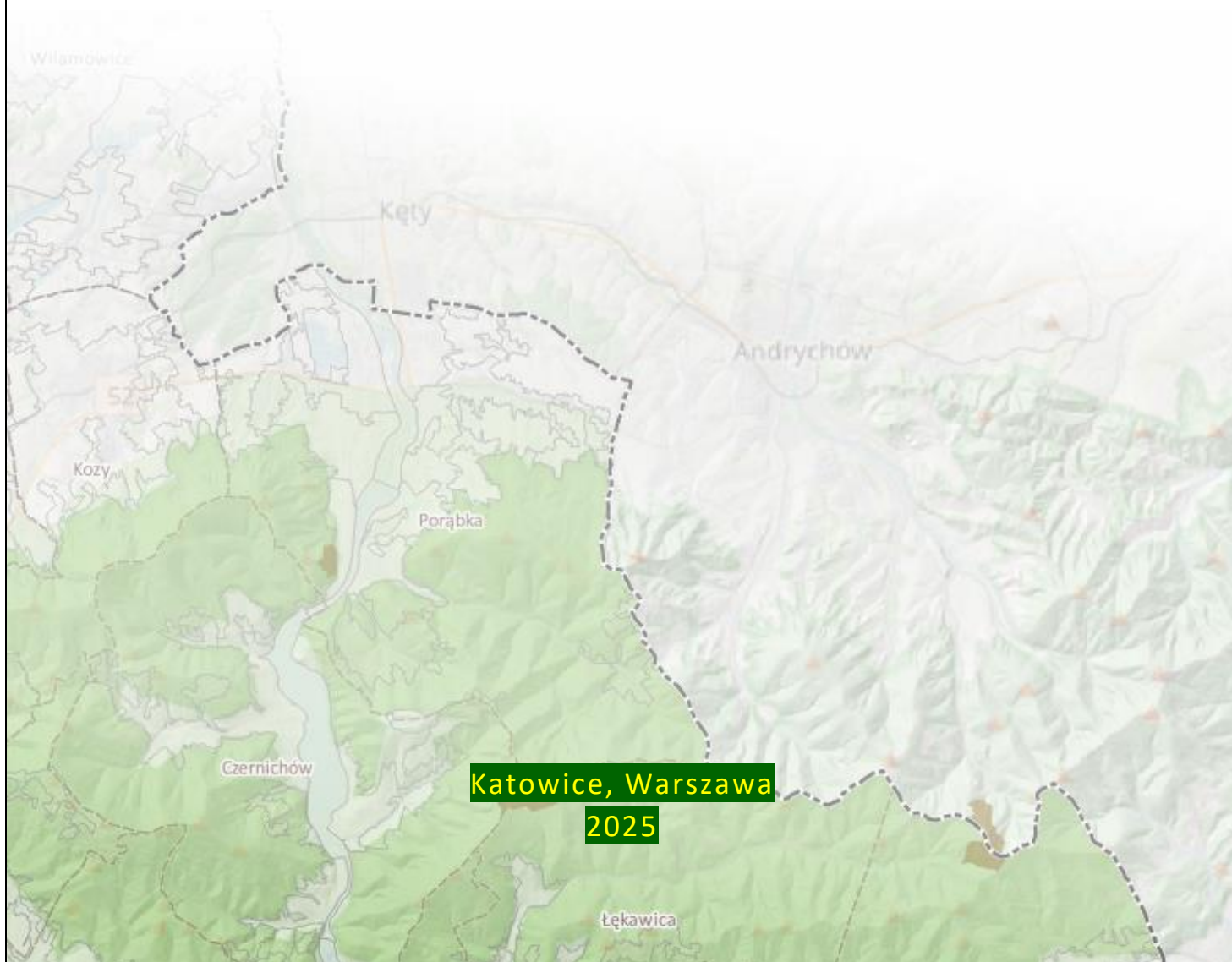

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZY OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru: Meandry rzeki Odry

Forma ochrony: Obszar Chronionego Krajobrazu

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

1 METRYCZKA OBSZARU LUB OBIEKTU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru lub obiektu	Meandry rzeki Odry
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu
Akt prawny powołujący (pierwotny)	Rozporządzenie Nr 78/04 Wojewody Śląskiego z dnia 29 października 2004 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu pod nazwą "Meandry rzeki Odry" w gminie Krzyżanowice (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2004 Nr 106, poz. 2980)
Akt prawny powołujący (aktualny) ¹	Uchwała Nr VI/32/14/2021 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 maja 2021 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Meandry rzeki Odry” (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2021 r. poz. 3697)
Cele ochrony	Na Obszarze ustala się czynną ochronę krajobrazu i ekosystemów naturalnie meandrującego odcinka rzeki Odry, w celu zachowania ich trwałości oraz zwiększania różnorodności biologicznej
Nazwa mezoregionu	Brama Raciborska
Położenie administracyjne (gminy)	Krzyżanowice
Powierzchnia (ha)	158,76 (wg aktu powołującego)

Wykaz jednostek krajobrazowych zidentyfikowanych w obrębie obszaru lub obiektu chronionego (z oznaczeniem krajobrazów priorytetowych – jeśli występują):

ID	PODTYP	PRIORYTET
16	6d	NIE
19	1b	TAK

¹ W charakterystyce podano dane wg stanu na dzień opracowania. Aktualizowany centralny rejestr form ochrony przyrody prowadzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

2 ZAGROŻENIA

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia (odbiorca presji) dziedzina lub dział	Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (0–12 pkt.)	ID jednostek, w których występuje zagrożenie
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.4.	Eksploracja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	II.1.1, VI.3	W, Z	1-4	16, 19
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.1.	Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	III.1.1	W	1-5	16, 19
	A.2.2.	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	III	W	1-5	16, 19
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	III.1.1	W	1-5	16, 19
	A.3.5.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	III.1.1 III.2	W	6	19
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.1.	Zanieczyszczenie terenu odpadami	III.2, VI.2, VI.4	Z, W	8	19
	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	III.2	Z, W	1-8	16, 19
E. Inne zagrożenia	E.1.1.	Niedobory wody jako efekt zmian klimatycznych	III.5	Z	9	19

3 REKOMENDACJE

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów obrębie form ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów, w obrębie obszarów chronionych	Kody ID jednostek, dla których występują rekomendacje lub wnioski	Potencjalny adresat realizacji
Eksploracja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	Niedopuszczanie do eksploatacji złóża	16,19	gmina, starostwo powiatowe, urząd marszałkowski
Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	Zachowanie piaszczysto-żwirowych łąk, ziołorośli, zadrzewień łęgowych, zbiorników wodnych, muraw. Zachowanie naturalnego charakteru procesów fluwialnych w korycie rzecznym, w tym na styku z ekosystemami lądowymi. Zwiększanie powierzchni łąk i muraw	16, 19	Wody Polskie, użytkownicy gruntów
Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk łądowych	Ograniczanie intensywności produkcji rolnej, w tym stosowania pestycydów i nawozów Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Zachowanie zadrzewień towarzyszących gruntom ornym. Nieprzekształcanie łąk w grunty orne	16, 19	rolnicy
Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	Działania jak wyżej. Zwiększenie udziału lasów łęgowych oraz poprawienie ich kondycji	16, 19	Wody Polskie, użytkownicy gruntów, lasy państwowe
Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	Zachowanie naturalnego charakteru koryta rzecznoego oraz kształtujących je procesów Zwalczanie inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności rdestowców i niecierpka gruczołowatego. Odtwarzanie stref buforowych na granicy terenów rolnych i nadrzecznych zadrzewień łęgowych. Przebudowa drzewostanów z eliminacją gatunków obcych ekologicznie. Dążenie do stworzenia dla ekosystemów naturalnych i seminaturalnych możliwie największych powierzchni jednostkowych oraz możliwie najbardziej zwartych kształtów. Unikanie fragmentacji płatów ekosystemów naturalnych i seminaturalnych	19	RDOŚ, Lasy Państwowe

Zanieczyszczenie terenu odpadami	Zebranie i wywiezienie odpadów. Ograniczanie dostępu do miejsc nielegalnego składowania odpadów. Kontrola i egzekwowanie prawa w zakresie nielegalnego składowania odpadów	19	gmina, Wody Polskie, użytkownicy gruntów
Zanieczyszczenie wód	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków. Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania	16, 19	Wody Polskie, użytkownicy gruntów
Niedobory wody jako efekt zmian klimatycznych	Racjonalna gospodarka wodna w zlewni. Retencjonowanie wody, w tym w szczególności metodami naturalnymi	19	Wody Polskie, użytkownicy gruntów

Rekomendacje i wnioski planistyczne odnoszące się do krajobrazu priorytetowego położonego w obrębie omawianego obszaru chronionego zawarte są w odpowiednich kartach krajobrazów priorytetowych (Tom II Audytu krajobrazowego woj. śląskiego).

Rekomenduje się uwzględnienie w obrębie stref ochrony krajobrazów wyznaczanych uchwałą sejmiku woj. śląskiego, terenów otwartych położonych w granicach krajobrazów priorytetowych, a szczególnie stanowiących przedpola ekspozycji, osie widokowe oraz punkty i ciągi widokowe.